



# ELIŠKA KRÁSNOHORSKÁ

1847-1926

## ZAKLADATELKA PRVNÍHO DÍVČÍHO GYMNÁZIA V RAKOUSKU-UHERSKU

Eliška Krásnohorská, vlastním jménem Elisabeth Dorothea Pechová, se narodila roku 1847 v Praze do vzdělané rodiny skrovných poměrů. Její otec chybně odvodil původ rodiny ze šlechtického rodu Pechů pocházejících z Krásné Hory, což dalo podnět k pozdějšímu pseudonymu Krásnohorská.

Od svých mladých let se Krásnohorská toužila co nejvíce vzdělávat. Nejprve navštěvovala soukromou školu, kde později také sama vyučovala. Ovšem tato doba vyššímu vzdělávání žen nepřála a tak většinu svých literárních, výtvarných a hudebních znalostí získala svou vlastní snahou, samostudiem a četbou. Byla velice nadaná a již ve svých dvanácti letech se jí podařilo složit své první libreto a to pro operu skladatele Karla Bendla. Dále pak ve svých šestnácti letech přeložila pro skladatele Bedřicha Smetanu Schumannovy písně.

Od roku 1874 se začala více zapojovat do Ženského výrobního spolku českého, který vznikl z iniciativy spisovatelky Karolíny Světlé, její sestry Sofie Podlipské a dalších žen, které se snažily podporovat chudé dívky a jejich výchovu. Převzala také tiskový orgán spolku Ženské listy, do kterého přispívala svými kritikami často mířenými proti lumirovské básnické generaci. Její hlavní snahou bylo dosažení vyššího vzdělání pro ženy. Představovalo pro ní emancipaci duševní, která předcházela emancipaci hmotné, tedy nutnosti žen hospodářsky se osamostatnit a nebýt závislými na muži. Rovné pracovních příležitostí mohly ženy získat až po úspěšném vystudování vysoké školy, ovšem vstup na ní byl umožněn pouze po složení maturitní zkoušky na gymnáziu. Založení dívčího gymnázia se tedy stalo nutností.

Vedení Ženského výrobního spolku českého se nakonec rozhodlo založit spolek pro ženské studium Minerva, který si jako hlavní cíl stanovil založení a částečné financování dívčího gymnázia. Roku 1890 se tento cíl naplnil, když Zemská školní rada povolila založení prvního dívčího gymnázia Minerva v celém Rakousku-Uhersku. Na přelomu století pak ženy získaly možnost studovat nejprve na Filozofické fakultě, později i na dalších fakultách Univerzity Karlovy. První promoce žen byly výsledkem a završením snah Krásnohorské.

Krásnohorská je známá nejen pro psaní libret k operám českých skladatelů, ale také svými romány pro ženy např. Svěhlavička, Celínka. Zasloužila se také o řadu překladů světových autorů jako např. A. S. Puškina, A. Mickiewicze, G. G. Byrona. Přispívala také do časopisů Osvěta, Lumír, Světozor, Zlatá Praha. Zaměřila se také na tvorbu pro děti, což byla v této době poměrně nepokrytá oblast a napsala pro ně několik děl např. Z pohádky do pohádky, Mateřídoušky, Pohádky zimního večera a Do proudu žití.

Roku 1922 získala čestný doktorát na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy. Prezidentem T. G. Masarykem byla také jmenována první členkou České akademie věd a umění. Zemřela v Praze roku 1926 ve svých 79 letech.

## Zdroje

BAHENSKÁ, Marie, Dana MUSILOVÁ a Libuše HECZKOVÁ. Iluze spásy: české feministické myšlení 19. a 20. století. České Budějovice: Veduta, 2011. ISBN 978-80-86829-79-1.

GELNAROVÁ, Jitka a Ema SOUČKOVÁ, ed. Vlastním hlasem: In her own voice. Praha: Národní muzeum, 2019. ISBN 978-80-7036-592-2.

HECZKOVÁ, Libuše, ed. Čtení o Elišce Krásnohorské: v bojích o Smetanu, Hálka a Minervu. Praha: Institut pro studium literatury, 2015. Antologie. ISBN 978-80-87899-28-1.

SEKYRKOVÁ, Milada, ed. Minerva 1890-1936: kronika prvního dívčího gymnázia v habsburské monarchii. V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3437-1.

Velké ženy české. Praha: X-Egem, 1997. ISBN 80-7199-020-5.

## Fotografie

Portrét Elišky Krásnohorské [online]. Wikipedia.org [cit. 2022-03-30]. Dostupný z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan\\_Vil%C3%ADmek\\_-\\_Eli%C5%A1ka\\_Kr%C3%A1snohorsk%C3%A1.jpg](https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan_Vil%C3%ADmek_-_Eli%C5%A1ka_Kr%C3%A1snohorsk%C3%A1.jpg)